

ad 18/2026. lt. szám

VÁC VÁROS LEVÉLTÁRA 2025. ÉVI MUNKABESZÁMOLÓJA

VÁC, 2026

A LEVÉLTÁR ANYAGI ELLÁTOTSÁGA ÉS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA

A LEVÉLTÁR ÁLTALÁNOS HELYZETE ÉS TEVÉKENYSÉGE

A 2025-es esztendőben intézményünk működési feltételei biztosítottak voltak. A 2025. évi munkatervünkben megfogalmazott célokat, a munkatervi feladatokat és a munkatervben nem szereplő, előre nem tervezhető, ad hoc jellegű, néha huzamos ideig tartó munkákat – kérésre kiadványkészítés, hivatalos szervek és magánszemélyek felkérésére végzett kutatások, reprográfiai megrendelések, digitalizálás, honlapfejlesztési feladatok, raktári rendezés, külső ellenőrzésből származó feladatok (szabályzatok készítése, aktualizálása, külszíni iratselejtezés- és -rendezés ellenőrzése) stb. – is elvégeztük. Ezek következtében csökkent az egyéb szakmai, elsősorban az iratrendezési feladatokra felhasznált idő. Folytattuk az árvaszéki iratanyag tematikai feltárását, lajstromot készítettünk megkönnyítendő a kutatást.

Feladatainkat a törvényi előírásoknak megfelelően végeztük. Munkánkat ez évben is a hatályos jogszabályok, illetve a levéltár irányítószerve, Vác Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, ennek Emberi Kapcsolatok Bizottsága, Vác város polgármestere, valamint a szakmai felügyeleti szerv, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Könyvtári és Levéltári Főosztályának iránymutatása, továbbá a levéltári szakfelügyelet megállapításai alapján folytattuk. Vác Város Önkormányzata Képviselő-testületének Emberi Kapcsolatok Bizottsága megtárgyalta és jóváhagyta a levéltár 2025. évi munkatervét, és azt megküldtük a vezető szakfelügyelőnek.

Gyűjtőterületi munkánk során többnyire családi és személyi iratanyagot vettünk át 2025-ben. Megszüntettünk két letéti szerződést (Elektro Szigon TV adásai és Lehotka Gábor iratai), így a korábban letétként őrzött iratok a levéltár tulajdonába mentek át. Szervfelmérést két esetben végeztünk, illetve tettünk helyszíni látogatás tanácsadás céljából. Véleményeztünk néhány iratkezelési szabályzatot és jóváhagytuk a selejtezési jegyzőkönyveket. Vác Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának átadtuk hivatali használatra az 1990 és 2018 között keletkezett, a levéltár által digitalizált képviselő-testületi jegyzőkönyveket kereshető formában (322 fájl).

Tovább fejlesztettük honlapunkat, és befejeztük a TÉR-KÉP című menüt – megtartva a korábbi „Térképek” menüt is –, melynek keretén belül mai térképre kivetítve mutatunk be nevezetes helyeket, épületeket korabeli térképek, helyszínrajzok, fotók és (terv)dokumentációk segítségével. Egyelőre 17 objektumot ilyen módon. A cél, hogy ennek segítségével a kutatók több információhoz jussanak a városról. Hasonló jellegű fejlesztést csak két nagyobb levéltár (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára és Budapest Főváros Levéltára) valósított meg eddig. Honlapunkra feltöltöttük az 1717 és 1848 között keletkezett püspökváci – részben mikrofilmet, hiány esetében eredetét digitalizálva – tanácsülési jegyzőkönyveket. Folytattuk az 1990-től kezdődő önkormányzati képviselő-testületi jegyzőkönyvek feltöltését a levéltár honlapjára.

Folyamatosan frissítettük a levéltár honlapját (www.vacarchivum.hu) és Facebook-oldalát. A Facebook-oldalon csak az alapvető hírek és hirdetések megjelentetésére maradt időnk.

A városban egyedüli intézményként – előfizetés útján – férhettek hozzá a kutatók és a levéltári munkatársak az Arcanum Hírlapok (korábban: Digitális Tudománytár, ADT) elnevezésű portál adatbázisaihoz. A kutatók részére ennek a használata díjköteles. Továbbra is térítésmentesen használhatták a levéltár munkatársai és a kutatók a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára online adatbázisait, ezek közül is külön megállapodás alapján – csak a levéltárban elérhető és kutatható – az 1895-ig keletkezett felekezeti anyakönyveket.

Elkészítettük és nagy érdeklődés mellett bemutattuk Vác I. világháborús történetét tárgyaló papíralapú kiadványt és az ehhez kapcsolódó, online kutatható személyi adatbázist. 2025 áprilisában hirdette ki a Magyar Levéltárosok Egyesülete az „Év levéltári kiadványa 2024” díjazottjait, melyek között levéltárunk I. díjat nyert az online publikációk (adatbázisok) kategóriában a „Vác az I. világháború idején” című munkájával, a fent említett személyi adatbázissal. A díjhoz 100 ezer forint értékű könyvvásárlási utalvány és három darab személyre szóló éves Arcanum hírlapelőfizetés járult.

Szerkesztettük (korrigáltuk) a Vác '950 monográfia egyes fejezeteihez beérkezett kéziratokat.

Sajtótájékoztatón bemutattuk „Mit rejt a borító?” címmel a magánadományok révén megvásárolt Püspökvác város eddig lappangó, első fennmaradt, 1717 és 1740 között keletkezett tanácsülési jegyzőkönyvét.

Közművelődési munkánk során előadást tartottunk az Erdélyiek három migrációja Vácott címmel. Fogadtuk egy nyugdíjas-csoport látogatóit, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola hallgatóit, a Váci Múzeum Egyesület tagjait és az Árpád Fejedelem Általános iskola tanulóit.

A Levéltári Szakfelügyelet 2025-ben vizsgálta a 2020–2024. évi időszakban a levéltár rendezési, segédletkészítési feladatait és a kötelezően vezetendő nyilvántartásokat. A jelentés lényegi megállapítása, hogy hiányolta a hosszú távra szóló stratégiai és a belső levéltári munkákra vonatkozó hosszútávú terveket. Megjegyzem, hogy hiába rendelkezünk volna ezekkel, mind a covid időszakban bekövetkező létszámcsökkentés, mind levéltárosi státuszban történt személyi változások megvalósíthatatlanná tették volna e terveket. Az éves tervfeladatok és munkabeszámolók pontosan tükrözik a betervezett és az elvégzett feladatokat.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően megküldtük a Magyar Nemzeti Levéltárnak a 2025. évi iratgyarapodási jegyzéket, a törzskönyvi és a szervnyilvántartást, valamint a kulturális statisztikai beszámolót. Vezettük a topográfiai jegyzéket.

Intézményünkben vizsgálatot folytatott a Váci Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési Osztálya a munkaidő és szabadság nyilvántartása és kiadásának szabályszerűsége, továbbá Vác Város Önkormányzata Gazdasági Hivatala a levéltár gazdálkodására és működésére vonatkozó szabályzók ügyében. Egyik vizsgálat sem tett negatív tartalmú észrevételt.

A gazdasági-pénzügyi feladatokat Vác Város Önkormányzat Gazdasági Hivatala látta el a két intézmény együttműködési megállapodása alapján. Az ilyen jellegű, továbbá a közműszolgáltató cégek által megkívánt feladatok számának folyamatos növekedése, a követelmények bővülése egyre nagyobb megterhelést jelentettek.

I. A LEVÉLTÁR ANYAGI ELLÁTOTTSÁGA, INTÉZMÉNYI ÉS MŰSZAKI FEJLESZTÉSE

A levéltár költségvetése, gazdálkodása

Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete a városi költségvetés keretén belül hagyta jóvá a levéltár működéséhez szükséges pénzeszközöket. 2025-ben továbbra is hatályban volt az a rendelkezés, mely szerint minden új kötelezettségvállalást – értéktől függetlenül minden kifizetést, kivéve a vis maior eseteket –, csak polgármesteri, illetve költségvetési osztályvezetői engedély birtokában tehetünk.

A pályázati úton elnyert támogatásokról időben elszámoltunk.

A levéltár 2025. évi költségvetése az alábbiak szerint valósult meg, összehasonlítva a 2024. évi adatokkal.

Bevételek

		2024	2025
1.	Intézmény működési bevétele:	1 471 701	1 204 035
2.	Felhalmozási és tőkejellegű bevételek:	20 000	–
3.	Támogatások, kiegészítések és átvett pénzeszközök:	53 441 956	47 880 705
4.	– ebből felügyeleti szervtől kapott támogatás:	51 140 525	46 990 968
5.	– ebből pályázati támogatás:	2 271 550	850 000
6.	– ebből EU támogatás:	–	–
7.	Egyéb bevételek (pénzmaradvány):	4 820 513	3 687 740
8.	Bevételek összesen (1.+2.+3.+7.)	59 754 170	52 772 480

Kiadások

9.	Személyi juttatások:	26 891 774	33 109 460
10.	Munkaadókat terhelő járulékok:	3 564 214	4 113 841
11.	Dologi kiadások:	23 460 773	11 130 104
12.	Felújítási kiadások:	–	–
13.	Felhalmozási kiadások (beruházás)	251 460	1 182 776
14.	Egyéb kiadások:	1 898 213	1 416 186
15.	Kiadások összesen (10.+11.+12.+13+14.)	56 066 434	50 952 367

A bevételek a fenntartói támogatásból, a kötelező béremelésből, az intézmény által elnyert pályázati támogatásokból, a nyújtott levéltári szolgáltatások díjaiból – ügyfél- és kutatószolgálati reprográfiai díjak (2025-ben 130.850.- Ft), bértárolás (50.000 Ft.-), kutatási szolgáltatás (16.000.- Ft), vendégszoba-használat (27.000.- Ft), közlési díj (10.000.- Ft) és kiadvány-értékesítésből (913.040.- Ft) tevődtek össze. Az ezekből a tételekből származó bevétel összesen 1.146.890.- Ft volt, vagyis bevételi terünket 382 %-os szinten teljesítettük.

Pályázati támogatás segítségével iratanyagot restauráltattunk és számítástechnikai eszközök, valamint egyéb berendezések beszerzésére pályáztunk és nyertünk el összegeket. Ezek egy mindegyike, egy részük megvalósítási ideje pedig 2026-ban lesz.

Vác Város Levéltára támogatott pályázatai 2025-ben

	Pályázati cél	Elyert összeg/Ft	Támogató	Megjegyzés
1.	Egyedi dokumentumok restaurálása	971.550.-	Kulturális és Innovációs Minisztérium – Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő, 208111/00183	Megvalósult 2025-ben
2	Számítástechnikai és digitalizálást szolgáló eszközök beszerzése	300.000.-	Kulturális és Innovációs Minisztérium – Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő, 208105/00228	Megvalósult 2025-ben
3.	Közlevéltárak 2024. évi támogatása (restaurálás, kutatótermi és raktári berendezések beszerzése, és informatikai eszközbeszerzés)	1.000.000.-	Kulturális és Innovációs Minisztérium – Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő, LEVELTAR-KOZ-24-0002	Megvalósult 2025-ben
4.	Nyitott levéltárak programozat – Az erdélyiek három migrációja Vácon	115.000.-	Magyar Levéltárosok Egyesülete	Megvalósult 2025-ben
5.	Restaurálás	850.000.-	KIM Támogatáskezelő – L-KÖZLEV-25-0004	Megvalósul 2026-ban
	Összesen:	3.473.100.-		

A Nemzeti Kulturális Alaptól 2024-ben kapott és elfogadott támogatásról szabályszerűen beszámoltunk, és a beszámolót közzétettük a levéltár honlapján és a Hungaricana portálján.

*

A levéltárépület és a műszaki berendezések helyzete és fejlesztése

Egyetlen kísértékű beszerzésünk volt 2025-ben, melynek során egy rendkívül célszerű iratszkenert vásároltunk mindössze bruttó 189 e forintért. Az A/2-es látószögű készülék rendkívül könnyen kezelhető, kiváló minőségű felvételek készíthetők vele, s a jóval bonyolultabb és szakmai ismeretet kívánó fényképezést tudtuk a használatával kiváltani.

Megtörténtek a rendszeres karbantartási felülvizsgálatok (számítógépes rendszer, lift, tűz- és betöréssjelző-rendszer, tűzoltó-készülékek, kémény). Karbantartási munkát végeztettünk a riasztórendszeren és a raktári klímagépeken.

*

A levéltár biztonságos működtetése érdekében továbbra is szerződéses viszonyban voltunk egy munka- és tűzvédelmi előadóval, egy az épület őrzését végző vagyonvédelmi céggel, a különféle műszaki berendezések (klímaberendezések, lift, számítógép, tűz- és vagyonvédelmi rendszer, számítógépes hálózat, tűzoltó-készülékek stb.) karbantartóival, a levéltári honlap karbantartását végző és a tárhelyet működtető céggel, valamint egy az épületet és berendezéseit kár ellen biztosító társasággal.

II. A LEVÉLTÁR SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA, TOVÁBBKÉPZÉS

Vác Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által engedélyezett létszám 4,5 fő.

Az álláshelyek a következők:

- 1 fő igazgató, főlevéltáros, főtanácsos, szakirányú egyetemi végzettség, napi 8 órában;
- 1 fő (segéd)levéltáros, Ábrányi Endre, nem szakirányú BA egyetemi végzettség, napi 8 órában;
- 1 fő segédlevéltáros, Vida Ákos, szakirányú felsőfokú segédlevéltárosi tanfolyam, napi 8 órában;
- 1 fő levéltári asszisztens (adminisztrátor, gazdasági ügyintéző), Pothánszky Edina, napi 8 órában;
- 1 fő takarító, Tachschererné Ábrahám Mária, napi 4 órában.

Horváth Ferenc az intézmény képviselőjeként tagja a Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa szervezetnek és a Váci Múzeum Egyesület elnökségének.

Vida Ákos segédlevéltáros részt vett a Budapest Főváros Levéltára által szervezett e-learning adatbáziskezelő online képzésen.

Ábrányi Endre segédlevéltáros elvégezte a Magyar Nemzeti Levéltár akkreditált online képzését a modern iratkezelési ismeretek tárgykörben.

Horváth Ferenc igazgatónak díszpolgári címet adományozott Vác Város Képviselő-testülete augusztus 20-án.

Egy fő történelem szakos hallgató szakmai gyakorlatot folytatott a levéltárban.

Megtartottuk minden állandó és újonnan belépő munkatársnak a munka- és tűzvédelmi oktatást.

*

A LEVÉLTÁR SZAKMAI MUNKÁJA

III. A GYŰJTŐTERÜLET FELÜGYELETE

Gyűjtőterületi munkánk során csak néhány esetben tettünk helyszíni látogatást, ami részben az iratselejtezés előkészítésének segítését, szaktanácsadást és két esetben tevőleges részvételt jelentett az iratselejtezésben és iratátadás előkészítésében.

Jóváhagytunk 1 darab iratselejtezési jegyzőkönyvet (polgármesteri hivatal). Véleményeztünk 6 darab iratkezelési szabályzatot (intézmény, gazdasági szervezet).

IV. ANYAGYARAPÍTÁS, ANYAGVÉDELEM

Levéltárunk iratállománya 2025-ben 1,62 fm iratanyaggal és 1081 GB (1332 fájl) hang- és képfelvétellel gyarapodott. Többnyire családi és személyi iratgyűjteményekkel növekedett a levéltár állománya.

A legjelentősebb szerzeményezés a Központi Antikváriumtól árverés útján megvásárolt, 1717 és 1740 között vezetett püspökváci tanácsülési jegyzőkönyv volt. E forrásról lehetett tudni, hiszen Karcú Antal Arzén helytörténetíró még használta a 19. század második felében kiadott várostörténeti munkájában, majd évtizedeken át lappangott a kötet. Magánadományokból, 500 ezer forintért tudtuk megvásárolni a jegyzőkönyvet, amit a magánszemélyek a levéltárnak ajándékoztak. Példás összefogással így sikerült megmenteni, közkinccsé tenni ezt a forrást.

*A 2025. évi iratgyarapodás részletes kimutatása: 1. számú melléklet
A digitalizált anyagokról készített kimutatást l. a 4. sz. mellékletben.*

Az iratokat illetékesség és – ajándékként – gyűjtőkör alapján vettük át, illetve vásároltuk meg.

Vác Város Önkormányzatával a 2010-ben kötött bértárolási szerződés alapján ideiglenes jelleggel kezeltük a hosszú (általában 50 év) irattári őrzési időt igénylő, részben a Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára, részben Vác Város Levéltára illetékességi körébe tartozó gyámügyi iratokat, melyek a megszűnt Váci Járási Tanács (Hivatal), a Szobi Járási Tanács, illetve a Vác Városi Tanács működése során keletkeztek.

Ezek az irategyüttesek az alábbiak:

Szobi Járási Tanács V. B. Igazgatási Osztályának gyámügyi iratai	1958–1970	0,99 fm
Pest Megyei Tanács V. B. Váci Járási Hivatala (1970-ig Váci Járási Tanács) Igazgatási Osztályának gyámügyi iratai	1955–1982	5,61 fm
Vác Városi Tanács V. B. Igazgatási Osztályának gyámügyi iratai	1963–1990	18,40 fm
Összesen:	1955–1990	25,00 fm

A digitalizálás során elkészült kétrétegű Pdf-ek lehetővé teszik a tárgyszavas keresést. Az elektronikus iratok egy részét – amelyek a kutatók által csak olvashatók, de nem letölthetők – folyamatosan fel is töltöttük a levéltár honlapjára. A városi levéltárak között egyedülálló online kutatási lehetőséget sikerül így biztosítani.

A levéltári honlapra feltöltöttük Püspökvác Mezőváros Tanácsának 1717–1848. évi tanácsülési jegyzőkönyveit (69 kötet). A levéltárunk által digitalizált mikrofilmek – melyeket korábban a Magyar Országos Levéltár készített – ugyan nem túl jó minőségűek, azonban a kutatást így is elősegíthetik.

Megkezdjük Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete jegyzőkönyvei digitalizált évfolyamainak feltöltését a levéltár honlapjára. A feladat nem egyszerű, mivel át kell nézni a feltöltés előtt a zárt ülésen hozott döntéseket (amelyeket nem mindig kötöttek külön kötetbe), és ezeket személyes adatvédelmi okok miatt kitakartuk.

Az eddig digitalizált iratanyagainkat tükröztetett merevlemezeken, valamint egy részüket, melyek korábban kerültek a levéltár őrizetébe, biztonsági szempontból CD-ken és DVD-ken is tároljuk. A kutatók a már digitalizált iratanyagot csak olvasati nehézség vagy egyéb különleges ok miatt kérhetik ki eredetiben.

A munkát végezte valamennyi alkalmazott.

Éltünk azzal a lehetőséggel, amit a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Levéltár (RETÖRKI) ajánlott fel, és térítésmentesen állományvédelmi szemlélt tartott levéltárunkban. Ennek során P. Holl Adrien állományvédelmi szakértő végzett mérőműszeres felmérést a levéltár egész épületében. Az általa összeállított jelentés megállapította, hogy „Vác Város Levéltárában példaértékű a levéltári iratok megőrzése és az állományvédelmi követelmények megtartása.”

Rendszeresen részt veszünk állományvédelmi pályázatokon.

V. RENDEZÉS

Rendezési feladatainkat az alábbiak szerint teljesítettük.

Gyűjteményes jellegű fondot, továbbá a 2025-ben átvett iratanyag mindegyikét rendeztünk darab- és középszintre. Néhány kisebb fond és állag soron kívüli rendezésére (vagy kiegészítésére) is sor került.

A munkában részt vett: Ábrányi Endre, Horváth Ferenc és Vida Ákos.

Összesítés	Alapszintre	1,62 ifm
	Középszintre	5,04 ifm
	Darabszintre	0,76 ifm
	Ellenőrző rendezés	6,50 ifm

(A rendezési munkák részletes kimutatása: 2. számú melléklet)

VI. IRATSELEJTEZÉS

2025-ben selejteztük a XXXVII. 201-e Vác Város Önkormányzatának 1990–2019. évi bizottsági (ügyrendi, ügyrendi és összeférhetetlenségi, pénzügyi-ügyrendi, pénzügyi, pénzügyi és gazdasági, pénzügyi és ellenőrzési) jegyzőkönyveiből a másodpéldányokat. A kiselejtezett iratanyag mennyisége 0,50 ifm. A levéltári selejtezési jegyzőkönyvet felterjesztettük a szakfelügyeletnek.

VII. NYILVÁNTARTÁSOK VEZETÉSE ÉS SEGÉDLETEK KÉSZÍTÉSE

Folyamatosan vezettük az alapnyilvántartásokat: szerv- és fondosszié, topográfiai jegyzék, szervnyilvántartás stb.).

Áttekintő raktári jegyzéket és lajstromot készítettünk a középszintre, darabszintű jegyzéket és lajstromot a darabszintre rendezett iratokról.

Folytattuk Vác Város Árvaszéke iratainak tematikai feltárását, ami elsősorban családtörténeti szempontból jelentős forrás. (1884–1889, 1949–1950, 3,19 ifm iratanyagról).

A munkát végezte: valamennyi alkalmazott.

(A segédletkészítési munkák kimutatása: 3. számú melléklet)

VIII. KUTATÓ- ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

Mindkét területet érintő feladatainkat a hatályos jogszabályok alapján végeztük. Kutatószolgálati eseteink száma (középiskolai) csoportos kutatási igények és az online megkeresések miatt szaporodtak meg.

Az ügyfélszolgálati teendőket folyamatosan elláttuk. Főleg a nem helyi lakosok közül – egyre többen választották az e-mailben történő megkeresést. Ilyen esetekben kértük a honlapunkon megtalálható ügyfélszolgálati adatlap kitöltését – a személyazonosság és a kérelem jogalapjának igazolását – és visszaküldését.

2025-ben 85 darab ügyfélszolgálati ügyünk volt, amelyeket öt munkanapon belül intéztünk el. A kiadott fénymásolatok száma 265 oldal; hiteles másolatok nem adtunk ki. Az elektronikus másolatok száma 19 Pdf-fájl volt.

A kutatószolgálatot a levéltári jogszabályok által előírtak szerint biztosítottuk, és ezek szerint heti négy napon át, hetente összesen 21 órás időtartamban tartottunk nyitva. A kutatószolgálatot előre egyeztetett időpontban lehetett igénybe venni. Az érdeklődők a honlapunkon közzétett – magyar és angol nyelvű – űrlapot kitöltve juttathatták el a kutatási kérelmüket elektronikus úton, a megadott címre, illetve iratanyagot e-mailben is ki lehetett kérni előkészítésre. Ennek különösen a más településeken/országokban élők esetében volt jelentősége.

2025-ben 56 darab kutatói látogatójegyet adtunk ki, ebből 1 fő külföldi volt. Kutatási kérelmet nem utasítottunk el. A kutatási esetek száma 70, az iratanyag-kérőlapok száma 146 darab volt. 23 reprográfiai megrendelést teljesítettünk. A kutatóknak adott írásbeli felvilágosítások száma 61 darab volt. Két esetben végeztünk kutatást térítési díj ellenében. Az ilyen jellegű kutatást általában csak a

saját őrizetünkben levő iratanyag esetében folytatjuk le. Kivételes esetekben, külön díjazás ellenében végzünk kutatást – a várható munkaidő-ráfordítás ismeretében, és főként külföldről érkező megkeresések esetében – az online felületeken és a felekezeti anyakönyvekben. (Megjegyzés: nem tartozik a levéltárak alapfeladatai közé, hogy külső megbízás alapján kutatást végezzenek.)

A Váci Piarista Gimnázium tanulói 6–8 fős csoportokban jöttek és végeztek kutatást a gimnázium 2. világháborús hősi halottaira vonatkozóan.

Több esetben végeztünk kutatást különféle ügyekben – I. világháborús névsor, a város területi lehatárolása, ingatlanügyek, épületek története, közterületek elnevezése, önkormányzati rendeletek és szabályzatok, emléktábla ügyek – a Váci Polgármesteri Hivatal különböző szakigazgatási szerveinek, városi és egyházi intézmények, valamint magánszemélyek közérdekű célú kérésére.

Honlapunkon elérhető a levéltár folyamatosan frissített fond- és állagjegyzéke, vagyis azoknak az iratoknak a strukturált felsorolása, melyeket levéltárunk őriz. Az egyes fondokhoz/állagokhoz kapcsolódóan feltöltöttünk minden újonnan készített (középszintű) raktári jegyzéket, (darabszintű) lajstromot, esetenként iratátadás-átvételi jegyzéket, ami a tájékozódást és a kutatást segíti. Tapasztalatunk az, hogy a kutatók egy része egyre inkább tájékozódik a kutatást megelőzően a honlapon megtalálható segédletekben, és a jelzetek alapján – az egyre jobban elterjedt gyakorlat szerint e-mailben – kéri ki a kutandó iratanyagot.

2018-tól kutatható helyben a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár adatbázisa, a Magyarországon 1895-ig keletkezett felekezeti anyakönyvek.

A munkát végezte: Ábrányi Endre, Horváth Ferenc és Vida Ákos.

IX. TUDOMÁNYOS MUNKA, KIADVÁNYKÉSZÍTÉS

Folytattuk az I. világháború váci résztvevőire, eseményeire vonatkozó adatok kiegészítését és megírását az online felületen.

A levéltár tudományos munkatársai által végzett feladatok a következők voltak:

- Horváth Ferenc Elkészítette a Vác az I. világháború idején című papíralapú kiadványt. Kiegészítette az I. világháború váci résztvevőiről készített online személyi adatbázist. Gondozta a Vác 950 évforduló alkalmából megjelenő monográfia kéziratait, képanyagot gyűjtött a kiadványhoz, amit a szerzők rendelkezésére bocsátott. Megírta a 950. évfordulóra megjelenő monográfia I. világháborúról szóló fejezetét. Gondozta a levéltár honlapjára és Facebook-oldalára felkerült anyagokat. A Váci kapuk című kiadványhoz feldolgozta néhány épület történetét. Elkészítette a honlap TÉR-KÉP című menüjébe tartozó 17 objektum szöveges leírását, melyekhez térképeket, helyszínrajzokat fotókat és dokumentációt rendelt. Újabb kiadásra elkészítette a Magyarország kincsestára – Vác című kiadvány javított változatát. A kiadvány megjelent a Szülőföld Könyvkiadó gondozásában. Előadást tartott a Nyitott levéltárak sorozat keretén belül Erdélyiek migrációja az I. világháború alatt és után címmel.

Ábrányi Endre Előadást tartott a Nyitott levéltárak sorozat keretén belül az Erdélyiek migrációja a két világháború között és napjainkban címmel; beszélgetést folytatott Szócs László Zsombor építésszel.

X. KÖZMŰVELŐDÉS

A Magyar Levéltárosok Egyesülete 2025- adta át az „Év Levéltári Kiadványa 2024” díjakat Budapest Főváros Levéltárában, és levéltárunk I. díjat kapott az online publikációk, adatbázisok kategóriában, a Vác az I. világháború idején című személyi adatbázisért, mely több mint 7500 személy adatait tartalmazza. Fontos, hogy a levéltár honlapján megjelenő az adatbázis kiegészíthető, bővíthető és javítható.

Előadásokat tartottak levéltárunk munkatársai az Erdélyiek három migrációja Vácott címmel.

Bemutattuk a Vác az I. világháború idején című kötetünket, melyen zongorán közreműködött Kövi László, akinek a nagyapja részt vett az I. világháborúban. Felléptek a Bartók–Pikéthy Zenei Szakközépiskola növendékei.

A Nemzeti Művelődési Intézet Budapesten, a Szent István-bazilika előtti téren rendezte meg szeptemberben a Magyar Értékek Napját, mely alkalomra kiállítási célból kölcsönöztük az utóbbi időben megjelent kiadványainkat.

A levéltári honlapon rendszeresen közöltük az aktuális híreket és felhívásokat.

Levéltárunk adatbázisainak (segédleteinek) egy része megtalálható a magyarországi városi levéltárak közös portálján (Urbsa), ahol a győri, a székesfehérvári, a tatabányai és a váci levéltár közös adatbázisaiban lehet keresni. (<https://urbsa.hu/index.php>)

Levéltárunk továbbra is jelen van a Facebook közösségi portálon, melyen a levéltárról szóló híreket, várostörténeti fényképeket és érdekesebb iratmásolatokat tettünk közzé. A levéltár Facebook-oldala 2500 személy kedveli, a követőinek száma 2600 volt. E szám lényegében nem változott az előző évihez képest.

A levéltári honlap és a Facebook-oldal gondozását, az anyagok technikai előkészítését és feltöltését a levéltár vezetője és a segédlevéltáros végezték.

A levéltár-látogatók, résztvevők száma a rendezvényeken a következő volt:

<i>Rendezvény</i>	<i>Résztvevők száma/fő</i>
Könyvbemutató	100
Rendezvény	40
Egyéb látogatók (iskolai csoportok)	45
Összesen:	185

A levéltári honlap éves látogatóinak száma	kb. 20.000
A levéltár Facebook-oldala követőinek száma	2.600
Megtekintések száma havi átlagban	2200
A munkát valamennyi alkalmazott végezte.	

XI. SZAKKÖNYVTÁR

Továbbra is alapelvünk volt a levéltári szakkönyvtár fejlesztésekor, hogy elsősorban általános történeti munkákat, forráskiadványokat, kézikönyveket és helytörténeti kiadványokat szerezzünk be. A levéltári szakkönyvtár gyűjtőköre sok esetben eltér a városban működő könyvtárak (városi és egyházi) gyűjtőkörétől, mivel a levéltári feldolgozó munkához és a kutatói tevékenységhez olyan, az általános történeti feldolgozásokon kívüli speciális jellegű kiadványokra (cím- és névtárak, jogszabálygyűjtemények, helytörténeti munkák) is szükség van, melyeket más helybeli könyvtár nem szerez be. Továbbá törekedtünk arra, hogy – részben a kiadóktól, részben a nyomdaktól – begyűjtsük a történeti Váci és Szobi járásban, illetve a környező településeken kiadott újságokat.

Szakkönyvtári beszerzésekre fordítottuk a levéltárnak felajánlott 1%-os jövedelemadót.

Szakkönyvtárunk fejlesztése céljából kiadványcsere-kapcsolatban álltunk több országos, megyei és helyi intézménnyel, elsősorban levéltárakkal és múzeumokkal, valamint a helyi nyomdákkal, grafikai és reklámstúdiókkal.

Rendszerhasználati díj befizetése mellett használhattuk az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) elnevezésű portált.

Ábrányi Endre kezelte a szakkönyvtárat.

(Részletes beszámoló a szakkönyvtári munkáról: 5. számú melléklet)

XII. SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS, TAPASZTALATCSERE

2025-ben ketten végezték el Budapest Főváros Levéltára által a Nyitott levéltárak programon belül meghirdetett akkreditált ingyenes online továbbképzés.

Horváth Ferenc részt vett a Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa Lakiteleken megrendezett vándorgyűlésén.

XIII. EGYÜTTMŰKÖDÉS, KAPCSOLATOK MÁS INTÉZMÉNYEKKEL

Rendezvényeinkről, munkánkról rendszeresen tájékoztattuk a közvéleményt a levéltár és más intézmények (a levéltárak közös honlapján, az országos és a helyi sajtóorgánumok) honlapjain, a helyi sajtó útján és a levéltár Facebook oldalán.

Rendszeresen részt vettünk az önkormányzat által tartott kulturális egyeztető megbeszéléseken.

Együttműködtünk a helyi kulturális intézményekkel.

Horváth Ferenc részt vett a Váci Múzeum Egyesület elnökségének munkájában.

*

Gazdálkodási, pénzügyi szempontból kiegyensúlyozott volt az intézmény működése.

Működésünk során törekedtünk a takarékos gazdálkodásra, a levéltárépület jó karban tartására.

Folytattuk a levéltári honlap fejlesztését és kiemelt figyelmet fordítottunk a segédletkészítésre.

Vác, 2026. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Vác Város Levéltára 2025. évi iratgyarapodása

Sorszám	Levéltári jelzet	A levéltári anyag		
		megnevezése	évköre	terjedelme
1.	V. 1-a	Püspökvác Mezőváros Tanácsának iratai – Tanácsülési jegyzőkönyvek	1717–1740	0,02 fm
2.	VIII. 51	A Kegyes Tanítórend Váci Gimnáziumának iratai	1886–1887	0,01 fm
3.	XIII. 1-o	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Grusz család iratai	1920–1938, 1957–1966	0,02 fm
4.	XIII. 1-p	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Dobák–Seben–Farkas család iratai	(1865) 1882– 2012, k. n.	0,06 fm
5.	XIII-1-q	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Feuerstahler–Kiss család iratai	(1842–) 1924– 1991, k. n.	0,01 fm
6.	XIII. 1-r	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Gyetven–Varga–Muka–Csányi–Lukács–Schwarcz–Klis–Nánási család iratai	1876–1996	0,15 fm
7.	XIII. 2	A Gosztonyi család iratai	1940, 1943–1944	0,05 fm
8.	XIV. 1-aa	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Mészáros Tamásné iratai	1970–2008, k. n.	0,04 fm
9.	XIV. 1-ab	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Tahin Gyula iratai	1945–1946	0,01 fm
10.	XIV. 1-ac	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Rózsa Ferenc iratai	1948, 1973–1974	0,01 ifm
11.	XIV. 14	Dr. Rusvay Tibor helytörténész iratai	1940–2019, k. n.	0,99 fm
12.	XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – Pápiralapú fényképek	1919–1989, 20. század	0,25 fm
13.	XXIX. 706-b	Vác Város Televízió Kht. iratai – Az Elektro Szignál TV adásai	2024	1332 fájl, (1113 GB)
Összesen:				1,62 ifm

Vác Város Levéltára iratgyarapodása 2025-ben összesen: 1,62 ifm, 1332 fájl (1113 GB) kép- és hanganyag.

1 gazdasági szervtől és 14 magánszemélytől vettünk át 8 fondba sorolt iratanyagot.

Összesítés:

Fondfőcsoport	Megnevezés	Terjedelem
V.	Mezővárosok, rendezett tanácsú városok, községek	0,02 ifm
VIII.	Tanintézetek, intézmények	0,01 ifm
XIII.	Családok	0,29 ifm
XIV.	Személyek	1,05 ifm
XV.	Gyűjtemények	0,25 ifm
XXIX.	Gazdasági szervek	1332 fájl (1113 GB)
Összesen:		1,62 ifm, 1113 Gb

A munkát végezte: Horváth Ferenc.

Vác, 2025. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Kimutatás a 2025-ben végzett rendezésekről

Alapszintre: a 2025-ben átvett iratokból: 1,62 ifm.

Középszintre

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
V. 21-a	Püspökvác Mezőváros Tanácsának iratai – Tanácsülési jegyzőkönyvek (kiegészítés; Vida)	1849–1859	0,05 ifm
VIII. 51	A Kegyes Tanítórend Váci Gimnáziumának iratai (kiegészítés; Horváth)	1886–1887	0,01 ifm
XIII. 1-n	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Balla–Csuha–Dobra–Dombóvári–Polyák–Zatykó család iratai (Horváth)	1913–2014	0,12 ifm
XII. 1-o	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Grusz család irai (Horváth)	1920–1938, 1957–1966	0,02 ifm
XIII. 1-p	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Dobák–Seben–Farkas család iratai	(1865) 1882–2012, k. n.	0,06 ifm
XIII. 1-q	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Feuerstahler-Kiss család iratai (Horváth)	(1842) 1924–1991, k. n.	0,01 ifm
XIII. 1-r	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Gyetven–Varga–Muka–Csányi–Lukács–Schwarcz–Klis–Nánási család iratai (Ábrányi)	1876–1996	0,15 ifm
XIII. 2	A Gosztonyi család iratai (Horváth)	1940, 1943–1944	0,05 ifm
XIV. 1-k	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Dr. Somorjai Gábor iratai (kiegészítés; Horváth)	(1949) 1966–2008, k. n.	0,01 ifm
XIV. 1-aa	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Mészáros Tamásné iratai (Horváth)	1970–2008, k. n.	0,04 ifm
XIV. 1-ab	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Tahin Gyula irata (Horváth)	1945–1946	0,01 ifm
XIV. 1-1ac	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Rózsa Ferenc iratai (Horváth)	(1943–) 1948–1974	0,01 ifm
XIV. 13	Pogány Sándor iratai (Horváth)	1904–2000, é. n.	0,12 ifm
XIV. 14	Dr. Rusvay Tibor helytörténész iratai (Ábrányi)	1940–2019, k. n.	0,99 ifm

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
XV. 21	Vác várostörténeti iratok levéltári gyűjteménye (kiegészítés; Horváth)	1888–1918	0,07 ifm
XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – Papíralapú fényképek (kiegészítés; Ábrányi, Horváth)	1919–2015, 20. század, k. n.	0,25 ifm
XV. 47	Kéziratok levéltári gyűjteménye (kiegészítés; Ábrányi)	1960, 1989, 1999, k. n.	0,10 ifm
XV. 49-c	Hang- és képfelvételek levéltári gyűjteménye – Különböző eredeti felvételek	1988–1999, k. n.	859 MB (9 fájl)
XV. 62	Kiállítások dokumentumainak levéltári gyűjteménye (kiegészítés; Ábrányi)	1940-esc évek, 1974	2 darab
XXX. 201-e/A–E	Vác Város Önkormányzatának iratai, Bizottságok (Ügyrendi, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi, Pénzügyi–Ügyrendi, Pénzügyi, Pénzügyi és Gazdasági, Pénzügyi és Ellenőrzési) jegyzőkönyvei (Vida)	1990–2019	4,57 ifm
	Összesen:		6,64 ifm; 2 darab, 859 MB (9 fájl)

Darabszintre

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
V. 1-a	Püspökvác Mezőváros Tanácsának iratai – Tanácsulési jegyzőkönyvek (kiegészítés; Vida)	1717–1740	0,02 ifm
XV. 12-d	Vác város tervtára – Közműtérképek (Ábrányi)	1853–2014, k. n.	0,74 ifm
	Összesen		0,76 ifm

Ellenőrző rendezés

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
V. 1-a	Püspökvác Mezőváros Tanácsának iratai – Tanácsulési jegyzőkönyvek (Vida)	1717–1848	6,50 ifm
Összesítés	Alapszintre		1,62 ifm
	Középszintre	6,61 ifm; 2 darab, 859 MB (9 fájl)	
	Darabszintre		0,76 ifm
	Ellenőrző rendezés		6,50 ifm

Vác, 2025. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Kimutatás a 2025-ben végzett segédletkészítésről*Raktári jegyzék, lajstrom*

Minden közép- és darabszintre rendezett fondról és állagról, valamint az ellenőrző rendezés alá vont iratanyagról készült áttekinthető raktári jegyzék vagy lajstrom.

Lajstromot – az egyes tételek (ügyiratok) részletes adataival – készítettünk az alábbi iratanyaghoz:

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
V. 94-b	Vác Város Árvaszékének iratai – Általános iratok (Ábrányi, Pothánszky)	1879–1884, 1947–1949	3,86 ifm

Adatbázis-építés

Honlap	Az I. világháborúhoz kapcsolódó váci személyek adatbázisának kiegészítése (Horváth)	1914–1918	7756 Excel-munkafüzet
--------	---	-----------	-----------------------

A munkában valamennyi szakalkalmazott részt vett.

Vác, 2026. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Kimutatás a 2025-ben végzett digitalizálásról

<i>Fondszám</i>	<i>A fond neve</i>	<i>Év(kör)</i>	<i>Terjedelem</i>
V. 1-a	Püspökvác Mezőváros Tanácsának iratai – Tanácsülési jegyzőkönyv	1717–1740	0,02 ifm (189 oldal)

Vác, 2026. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Vác Város Levéltára szakkönyvtárának jelentése
a 2025. január 1. 2025. december 31. közötti időszakban végzett munkáról

1. **A könyvtári munkát végezte:** Ábrányi Endre segédlevéltáros

Szerzeményezés: a könyvtár állományába vásárlással és ajándékként kerültek be a dokumentumok. A leltárkönyvben a tételek mindegyike rögzítve lett és katalóguscédula is készült róluk

2.1. **A 2025. évi gyarapodás:**

Megnevezés	Leltári szám	Raktári szám	Kötet	Érték/Ft
Új szerzemény	V/8574-V/8594,	V/5822-V/5840,	21	94489
	V/8597-V/8640,	V/5841-V/5884,	44	109350
	V/8644-V/8660,	V/5885-V/5899,	15	67820
	V/8664-V/8670,	V/5900-V/5906,	7	21100
	V/8674-V/8679	V/5907-V/5908	6	21300
Kiegészítés	V/8577	V/5825	1	5000
	V/8595-V/8596,	korábbi számokon	2	10000
	V/8641-V/8643,	korábbi számokon	3	18000
	V/8661-V/8663,	korábbi számokon	3	16000
	V/8671-V/8673	korábbi számokon	3	12530
Ebből folyóirat	V/8680-V/8691	régi számokon	10	41980
Ebből könyv	V/8574-V/8679	V/5822-V/5908	95	375589
Digitális adathordozó	–	–	–	–
Összesen			105	417569

A levéltári vásárlások a 2025-ös évben az intézményi költségvetés terhére és a személyi jövedelemadó 1%-ának felhasználásával történtek.

A beszerzés módja

	Vétel/Ft	Ajándék/Ft	Csere/Ft		
Folyóirat	39480	Folyóirat	2500	Folyóirat	0
Könyv	121739	Könyv	253850	Könyv	0
Összesen	161219		256350		0

2.2. **Selejtezés és egyéb fogyatkozás:** nem volt

3. **Állományba vétel:** az évi szerzemény leltározása megtörtént: V/, lásd fenti leltári számok

3.1. **Egyéb leltározandó anyag:** nincs

3.2. **Újraleltározásra került mű:** nem volt

3.3. **Állomány- és leltárellenőrzés:** nem volt

4. **Katalógus:** rögzítve a Szikla 21 adatbázisba

5. **Állományvédelem:**

5.1. **Raktározás, elhelyezés:** zárt raktárban és a kutatóterem üveges szekrényeiben

5.2. **Kötetés:** 20 kötet

5.3. **Olvasószolgálat:** a kutatóteremben elhelyezett számítógépeken a kutatók hozzáférhetnek, és térítés ellenében használhatják az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) adatbázisait

7. **Duplumanyag:** a folyóiratok duplumait ebben az évben nem selejteztük

8. **Egyéb könyvtári jellegű munka:** nem volt

Vác, 2026. január 31.

Készítette:

Ábrányi Endre
segédlevéltáros

Látta:

Dr. Horyáth Ferenc
igazgató

